

JOZUA

16-22

De verdeling van het land, de vrijsteden
en het misverstand over het altaar bij
de Jordaan.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jozua/16-22

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Het erfdeel van Jozefs nakomelingen	3 min	4
2	De gebieden van Efraïm en Manasse	3 min	6
3	Het erfrecht van Zelafeads dochters	2 min	8
4	Manasses grenzen en steden	2 min	10
5	Ongeloof en de onverdreven Kanaänieten	4 min	11
6	Jozefs nakomelingen vragen meer land	2 min	14
7	De tabernakel in Silo	2 min	15
8	Het land voor de zeven overige stammen	3 min	16
9	Gods leiding door het lot	2 min	18
10	De overige erfdelen en Jozua's eigen stad	3 min	19
11	Vrijsteden beschermen tegen de bloedwreker	4 min	21
12	Doodslag, opzet en het proces in de vrijstad	3 min	24
13	Steden en weidegronden voor de Levieten	4 min	26
14	God heeft zijn landbelofte vervuld	2 min	29

15	De oostelijke stammen mogen naar huis	2 min	31
16	Een altaar aan de Jordaan veroorzaakt onrust	2 min	32
17	De beschuldiging van ontrouw aan God	2 min	34
18	Het altaar als getuige van verbondenheid	3 min	36
19	Het misverstand bijgelegd, oorlog voorkomen	4 min	38
	Om verder te lezen		40

1

Het erfdeel van Jozefs nakomelingen

We zitten op dit moment niet in het meest opwindende gedeelte van het boek. We lezen geografische bijzonderheden, afgewisseld met af en toe een korte anekdote over gebeurtenissen. Maar voor het grootste deel lezen we hoe het land werd verdeeld onder de negen en een halve stam die hun erfdeel nog moesten ontvangen aan de westkant van de Jordaan.

Het hele vorige hoofdstuk is gewijd aan de stam Juda en hun erfdeel, met bijzondere aandacht voor één man en zijn familie, Kaleb. Maar nu gaan we naar Efraïm en de andere helft van de stam Manasse, die samen met de negen stammen in het land is. Efraïm en Manasse waren de twee zonen van Jozef. Daarom worden ze zo vaak samen genoemd. De stam Jozef werd verdeeld in twee stammen, Manasse en Efraïm. Van die twee werd Efraïm veel aanzienlijker, veel invloedrijker, veel machtiger en groter. Hoewel Manasse aan weerszijden van de Jordaan delen van zijn stam had, waren die zelfs samen veel kleiner dan Efraïm.

In latere tijden werd het noordelijke stammenverbond dat zich van Rehabeam afscheidde, als volk soms zelfs Efraïm genoemd, omdat dat verreweg de belangrijkste en overheersende stam in die coalitie was. Net zoals het zuidelijke koninkrijk uit Juda en Benjamin bestond, maar het koninkrijk Juda werd genoemd, omdat Juda zoveel prominenter was dan Benjamin. We gaan hier over Manasse en Efraïm samen lezen, omdat ze allebei van Jozef afstamden.

Daarna kwam het lot uit op de nakomelingen van Jozef: de grens loopt vanaf de Jordaan bij Jericho, ten oosten van het water van Jericho, van Jericho omhoog naar de woestijn, door het bergland van Bethel. Vanaf Bethel komt hij uit bij Luz, en gaat vervolgens langs het gebied van de Arkiet, langs Ataroth.

JOZUA 16:1-2

Dit is een vreemde uitspraak, want in Genesis wordt ons verteld dat Luz de oude naam van Bethel was. En dat Bethel de naam Bethel kreeg in plaats van Luz, doordat Jakob daar zijn droom had en bij het wakker worden verklaarde:

Dit is het huis van God.

Bethel betekent 'huis van God'. In het boek Genesis wordt ons herhaaldelijk verteld dat Bethel vroeger Luz heette. Het is dus niet precies duidelijk wat er wordt bedoeld met:

van Bethel naar Luz.

In de Septuaginta staat:

Ze gingen naar Bethel, naar Luz.

Misschien zou Luz dan een toelichting zijn op wat er wordt bedoeld met:

naar Bethel.

De Septuaginta heeft dus een iets andere lezing. Het is niet zo heel belangrijk, maar het is een verwarrend punt.

Vanaf Bethel komt hij uit bij Luz, en gaat vervolgens langs het gebied van de Arkiet, langs Ataroth. Dan loopt hij naar beneden, in westelijke richting, naar het gebied van de Jafletiet, tot aan het gebied van Laag-Beth-Horon en tot Gezer. Zijn eindpunt ligt bij de zee. Zo hebben de zonen van Jozef, Manasse en Efraïm, hun erfbezit ontvangen.

JOZUA 16:2-4

2

De gebieden van Efraïm en Manasse

Specifiek over Efraïm staat er:

Het gebied van de nakomelingen van Efraïm, naar hun geslachten, is als volgt: de zuid grens van hun erfelijk bezit begint oostelijk van Atroth-Addar en loopt tot aan Hoog-Beth-Horon. De grens komt uit bij de zee. De oostgrens begint ten noorden van Michmetath. Vervolgens buigt de grens af naar het oosten, naar Taänat-Silo, en gaat hij langs de oost zijde van Janoah.

JOZUA 16:5-6

Of hoe dat ook heet.

Dan loopt hij naar beneden van Janoah naar Ataroth en Naharoth, reikt tot Jericho en komt uit bij de Jordaan. Van Tappuah loopt de grens in westelijke richting naar de beek Kana, en zijn eindpunt ligt bij de zee. Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Efraïm, naar hun geslachten. En de steden die afgezonderd waren voor de nakomelingen van Efraïm lagen in het midden van het erfelijk bezit van de nakomelingen van Manasse, al die steden en hun dorpen.

JOZUA 16:7-9

Dus blijkbaar kregen de Manassieten die niet aan de andere kant van de Jordaan waren, degenen die waren overgestoken, gewoon afzonderlijke steden van Efraïm in hetzelfde gebied.

Er staat:

De Kanaänieten die in Gezer woonden, verdreven zij echter niet. Daarom hebben die Kanaänieten tot op deze dag in het midden van de Efraïmieten gewoond. Wel moesten zij herendiensten verrichten.

JOZUA 16:10

Net zoals de Gibeonieten dwangarbeiders waren geworden, werden de Kanaänieten die niet verdreven waren dat ook. Maar er is een verschil. De Gibeonieten waren door een verbond overeengekomen om in zekere zin bondgenoten van Israël te zijn. Er is daar een verbondsband. Dat gaf de Gibeonieten ongetwijfeld een wat bevoorrechte positie ten opzichte van de Kanaänieten, met wie geen overeenkomst bestond, maar die gewoon weerstand boden. De mensen van Efraïm gaven het op om hen te verdrijven, dus lieten ze hen in plaats daarvan voor zich werken.

Dan krijgen we de andere helft van de stam Manasse. We lezen toch wel veel over Manasse, lijkt het. Hoofdstuk 17:

De stam Manasse had ook een lot, omdat hij de eerstgeborene van Jozef was. Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead, kreeg namelijk Gilead en Basan, omdat hij een strijdbaar man was.

JOZUA 17:1

Dat ligt natuurlijk aan de andere kant, zoals we al vele malen hebben gelezen.

Ook kregen de overgebleven nakomelingen van Manasse een deel, naar hun geslachten, namelijk de nakomelingen van Abiëzer, de nakomelingen van Helek, de nakomelingen van Asriël, de nakomelingen van Sechem, de nakomelingen van Hefer en de nakomelingen van Semida. Dit zijn de mannelijke nakomelingen van Manasse, de zoon van Jozef, naar hun geslachten.

JOZUA 17:2

Ons wordt dus verteld dat ze iets door het lot ontvingen. Maar omdat er geen grenzen worden aangegeven, lijkt het erop dat het gewoon stukken land en steden binnen de stam Efraïm zijn, zo lijkt het. Want dat werd wel genoemd in vers 9 van hoofdstuk 16:

De aparte steden voor de nakomelingen van Efraïm lagen binnen het gebied dat de nakomelingen van Manasse hadden geërfd.

Of misschien is het andersom. Ik zei dat de steden van Manasse in Efraïm lagen. Misschien had Efraïm enkele steden in Manasse. Het is misschien niet zo duidelijk als we zouden willen.

Vers 3:

3

Het erfrecht van Zelafeads dochters

Maar Zelafead, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, had geen zonen, maar dochters, en dit zijn de namen van zijn dochters: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.

JOZUA 17:3

Deze meisjes zijn al eerder ter sprake gekomen, in hoofdstuk 27 van Numeri en opnieuw in hoofdstuk 36 van Numeri. Twee keer is de situatie van deze vrouwen aan de orde geweest, omdat zij blijkbaar het enige gezin in Israël waren dat geen zonen had, wat vreemd is. Natuurlijk was het heel belangrijk om zonen te hebben, want aan hen zou je je erfdeel nalaten. Je zegt: ‘Waarom zou je het dan niet aan je dochters nalaten?’ Dat kon wel, maar daarmee zou er een einde komen aan je erfdeel. Je dochters zouden namelijk vrijwel zeker trouwen, en dan zouden hun mannen het erfdeel hebben, terwijl het van hun vrouwen was.

Dat werd een probleem. Hoe laat deze man zijn erfdeel na, als zijn dochters beslist met mannen uit andere families zullen trouwen en hij geen zonen heeft om het zijne over te nemen? Er werd besloten dat de dochters van Zelafead het bezit van hun vader mochten erven, maar ze moesten met mannen uit dezelfde stam trouwen, zodat het bezit niet buiten de stam Manasse terecht kwam. Dat was al in Numeri besloten.

In vers 4 staat:

Dezen kwamen naar voren, bij Eleazar, de priester, en bij Jozua, de zoon van Nun, en bij de leiders, en zeiden: De HEERE heeft Mozes geboden ons een erfelijk bezit te geven te midden van onze broeders. Daarom gaf hij hun, naar het bevel van de HEERE, een erfelijk bezit in het midden van de broers van hun vader. En aan Manasse vielen tien delen toe, behalve het land Gilead en Basan, dat aan de andere zijde van de Jordaan ligt. Want de dochters van Manasse ontvingen een erfelijk bezit te midden van zijn zonen, en het land Gilead was voor de overgebleven nakomelingen van Manasse. De grens van Manasse loopt dus van Aser af tot Michmetath, dat tegenover Sichem ligt. Deze grens loopt vervolgens in zuidelijke richting naar de inwoners van En-Tappuah.

JOZUA 17:4-7

4

Manasses grenzen en steden

Met Aser wordt natuurlijk de stam Aser bedoeld. We zullen ook zien dat de stam Issaschar in vers 10 wordt genoemd. Er wordt ons verteld dat het gebied van Manasse in het noorden aan Aser grensde en in het oosten aan Issaschar. We hebben nog niet gelezen waar de stamgrenzen van Aser en Issaschar lagen. Dat komt later aan de orde. Dit loopt dus vooruit op de latere indeling. Latere lezers zouden weten waar Aser en Issaschar uiteindelijk terechtkwamen, maar op dit punt in het verhaal hebben ze hun gebied nog niet ontvangen. Het grensde aan Manasse.

Vers 11:

En in Issaschar,

Want Manasse bezat in Issaschar en in Aser: Beth-Sean en de bijbehorende plaatsen, Jibleam en de bijbehorende plaatsen, de inwoners van Dor en de bijbehorende plaatsen, de inwoners van En-Dor en de bijbehorende plaatsen, de inwoners van Taänach en de bijbehorende plaatsen, en de inwoners van Megiddo en de bijbehorende plaatsen: drie landstreken.

JOZUA 17:11

Daar is natuurlijk een heks die later, in de tijd van Saul, op de voorgrond trad.

Megiddo is natuurlijk de stad waarnaar het woord Armageddon is genoemd. Armageddon betekent in het Hebreeuws, of in het Aramees of wat het ook is, de berg van Megiddo. Eigenlijk ligt Megiddo in een dal, niet op een berg, maar Megiddo is de stad. De reden dat Armageddon zo wordt genoemd, is dus dat het gebied dat voor de strijd wordt aangewezen, de berg van Megiddo is.

5

Ongeloof en de onverdreven Kanaänieten

De nakomelingen van Manasse waren niet in staat de inwoners van die steden te verdrijven, want de Kanaänieten wilden in dat land blijven wonen.

JOZUA 17:12

Interessant dat degenen die verdreven werden, niet vastbesloten waren om te blijven. Het klinkt alsof de Kanaänieten gewoon echt hadden besloten: ‘Jullie krijgen ons hier niet weg.’

Hoe kwam het dat de Israëlieten, zoals we lezen, zo vaak niet in staat waren de vijanden te verdrijven, terwijl God had gezegd dat Hij hen voor hen uit zou verdrijven? God had gezegd dat Hij hun het land van die mensen zou geven, hun de overwinning zou geven. Waarom namen ze het land niet in? Waarom konden ze dat niet?

We zullen later in sommige gevallen lezen dat ze mensen niet konden verdrijven omdat die ijzeren strijdwagens hadden. Aan de andere kant waren er ook mensen die de Kanaänieten met hun ijzeren strijdwagens wel verdreven. Maar waar het allemaal om draait: ze konden het land niet innemen. Was God niet in staat om ijzeren strijdwagens te verslaan, of wat was het probleem?

Hoewel het ons niet wordt verteld, denk ik dat we waarschijnlijk iets van een antwoord daarop krijgen als we naar een paar gedeelten in de Evangeliën kijken. In Mattheüs 13 bijvoorbeeld, in het allerlaatste vers, vers 58, staat over Jezus in Nazareth:

En Hij deed daar niet veel krachten vanwege hun ongeloof.

MATTHEÛS 13:58

Er staat uitdrukkelijk:

Jezus deed daar niet veel wonderen omdat ze niet geloofden.

Maar de parallelle uitspraak in Markus, hoofdstuk 6 en vers 5, luidt:

En Hij kon daar geen kracht doen, maar Hij legde slechts enkele zieken de handen op en genas hen.

MARKUS 6:5

En Hij verwonderde Zich over hun ongeloof.

MARKUS 6:6

Dus toen Hij in Nazareth kwam, staat er, afhankelijk van welk verhaal je leest:

Hij deed daar niet veel wonderen omdat ze niet geloofden.

En in het andere staat:

Hij kon daar niet veel wonderen doen.

God werd beperkt. Jezus werd beperkt door hun ongeloof. Hij kon een klein beetje doen, maar hun geloof was zo gering dat het Hem verhinderde meer te doen. En ik denk dat wanneer we lezen dat Gods volk de mensen niet kon verdrijven, hoewel God had gezegd dat Hij het voor hen zou doen, dat wel vanwege hun ongeloof moet zijn geweest.

Waarschijnlijk werden ze zelfgenoegzaam toen het land min of meer bewoond was. Er woonden Kanaänieten in de buurt die verdreven moesten worden, maar deze Joden hadden er troost in gevonden dat ze konden uitrusten van hun omzwervingen, de huizen konden betrekken die nog overeind stonden en het land konden bewerken. Waarschijnlijk hadden ze geen zin meer om oorlog te voeren. Dus in plaats van erop te blijven vertrouwen dat God hun de volledige overwinning zou geven, sloten ze compromissen met de Kanaänieten in de buurt. Ze hadden niet het geloof of de vastberadenheid om hen te verdrijven, terwijl de Kanaänieten wel vastberaden waren.

Het is interessant. In Jozua 17, vers 12, staat:

De nakomelingen van Manasse waren niet in staat de inwoners van die steden te verdrijven, want de Kanaänieten wilden in dat land blijven wonen.

JOZUA 17:12

Blijkbaar waren de mensen van Manasse niet vastbesloten om hen te verdrijven. In elk geval waren ze minder vastbesloten om hen te verdrijven dan de Kanaänieten vastbesloten waren om te blijven. En het is duidelijk: als er mensen zijn van wie God heeft gezegd dat je ze moet verdrijven, en ze zijn vastbesloten om je dat niet te laten doen, dan moet jij vastberadener zijn dan zij. Het is duidelijk dat de Israëlieten niet zo vastbesloten waren als ze hadden moeten zijn om alles uit te voeren wat God hun had opgedragen. Want ze hadden een mate van overwinning bereikt waarbij ze zich op hun gemak voelden. Ze liepen, zo leek het, lichamelijk geen gevaar. En dus besloten ze gewoon: 'Laten we de oorlog hiermee als afgerond beschouwen. Laten we nu uitrusten.'

6

Jozefs nakomelingen vragen meer land

Vers 14:

Toen zeiden de nakomelingen van Jozef tegen Jozua: Waarom hebt u mij als erfelijk bezit maar één lot en één deel gegeven, terwijl ik toch een groot volk ben, aangezien de HEERE mij tot nu toe gezegend heeft? Jozua zei tegen hen: Indien u een groot volk bent, ga dan naar het bos, en hak daar voor uzelf de bomen om in het land van de Ferezieten en van de Refaïeten, omdat het bergland van Efraïm te klein voor u is. Toen zeiden de nakomelingen van Jozef: Dat bergland zal voor ons niet groot genoeg zijn. Bovendien zijn er ijzeren strijdwagens bij alle Kanaänieten die in het land in het dal wonen, bij die in Beth-Sean en de bijbehorende plaatsen en bij hen die in het dal van Jizreël wonen. Daarop zei Jozua tegen het huis van Jozef, tegen Efraïm en Manasse: U bent een groot volk en u hebt grote kracht. U zult niet slechts één lot hebben, maar het bergland zal van u zijn. En omdat het een bos gebied is, moet u daar de bomen omhakken, dan zullen de uitlopers ervan voor u zijn. U zult de Kanaänieten voorzeker verdrijven, al hebben zij ijzeren strijdwagens en al zijn zij sterk.

JOZUA 17:14-18

De houding van de nakomelingen van Jozef was hier dus nogal anders dan die van Kaleb. Kaleb zei gewoon: 'Geef mij die reuzen. Die zullen een prooi voor mij zijn. Ik ga ze wel verslaan.' Deze mannen zeggen: 'Deze mensen zijn geduchte tegenstanders. We willen eigenlijk niet tegen hen hoeven te vechten. En we zijn niet tevreden met het land dat je ons hebt gegeven.'

En Jozua zei: ‘Nou, daar ligt nog wat land dat nog niet veroverd is. Dat mogen jullie hebben. Je hoeft het alleen maar te gaan veroveren.’

‘Dat willen we niet doen. Dat kunnen we niet. Ze hebben ijzeren strijdwagens.’

Hij zei: ‘Nou, dat is het land dat ik jullie geef. Neem het of laat het. Ga eropuit en vecht tegen hen. Jullie kunnen hen verslaan. God zal jullie de overwinning geven.’

7

De tabernakel in Silo

Tot zover dat. Nu hebben we nog zeven stammen te bespreken. En toch staat er in hoofdstuk 18:

Vervolgens verzamelde zich heel de gemeenschap van de Israëlieten in Silo, en zij zetten daar de tent van ontmoeting op, nadat het land aan hen onderworpen was.

JOZUA 18:1

De tabernakel wordt maar twee keer genoemd in het boek Jozua. En hier zien we dat hij in het land wordt opgericht, blijkbaar voor het eerst. In de tijd van Mozes reisde hij met hen mee door de woestijn, en natuurlijk hebben ze hem meegenomen de Jordaan over. De tabernakel is uiteraard een gebouw van vooraf vervaardigde onderdelen dat je kon afbreken, weer opbouwen en verplaatsen. Dus we weten niet of ze hem hiervoor al in Gilgal hadden opgericht. Gilgal was hun kampplaats geweest. Misschien hadden ze hem daar opgericht, al hebben we daar tot nu toe niets over gelezen.

Hun hoofdkwartier was in Gilgal, maar nu verplaatsten ze het naar Silo. En Silo is de plaats waar de tabernakel toen werd opgericht en enkele honderden jaren bleef staan. Daar verzorgde Eli de tabernakel en diende hij als priester. En vervolgens ging Samuel daar als jongen in de tabernakel wonen. In die tijd maakten de Filistijnen tijdens een oorlog de ark van het verbond buit. Blijkbaar verwoestten ze toen ook Silo, zodat de

tabernakel uiteindelijk werd verwoest en niet meer bestond. Dus toen de ark van de Filistijnen terugkwam, zetten ze hem niet in de tabernakel, die er niet meer was. Ze zetten hem bij iemand thuis, en daar bleef hij tot de tijd van David.

David bracht hem naar Jeruzalem en zette hem onder een provisorische tent. Maar dit is de eerste uitdrukkelijk genoemde plaats voor de tabernakel in het Beloofde Land. En daar bleef hij geruime tijd staan, tot de dagen van Samuel.

En dus richtten ze daar de tabernakel op.

8

Het land voor de zeven overige stammen

Er bleven onder de Israëlieten zeven stammen over die nog geen erfelijk bezit als hun deel ontvangen hadden. Toen zei Jozua tegen de Israëlieten: Hoelang bent u nog te traag om verder te trekken en het land in bezit te nemen dat de HEERE, de God van uw vaders, u gegeven heeft?

JOZUA 18:2-3

Nu klinkt het alsof er iets was wat ze moesten doen, maar wat ze niet deden. Hij spreekt hen bestraffend toe.

Ik weet niet welke instructies ze hiervoor hadden gekregen, maar er was ongetwijfeld veel gezegd en gedaan wat niet voor ons is opgetekend. Blijkbaar waren ze gewoon traag in het doen van wat ze moesten doen. En zij waren het niet die naar Jozua kwamen en zeiden: 'Geef ons ons land.' Hij was degene die zei:

Wanneer gaan jullie je land in bezit nemen?

Dus zegt hij:

Geef voor uzelf drie mannen per stam, zodat ik hen uitstuur, en zij zich gereedmaken, het land doortrekken en het beschrijven met het oog op ieders erfelijk bezit, en daarna weer bij mij terug komen. Zij moeten het land verdelen in zeven delen. Juda zal in zijn gebied in het zuiden blijven en het huis van Jozef zal in zijn gebied in het noorden blijven.

JOZUA 18:4-5

Dat wil zeggen: zij hebben hun grondgebied al gekregen, dus dit zal niet op hen van toepassing zijn.

Ú moet het land beschrijven in zeven delen, en die beschrijving naar mij toe brengen, zodat ik voor u hier het lotwerp voor het aangezicht van de HEERE, onze God. Want de Levieten hebben geen deel in uw midden, maar het priesterschap van de HEERE is hun erfelijk bezit. Gad, Ruben en de halve stam Manasse hebben hun erfelijk bezit ontvangen aan de andere zijde van de Jordaan, in oostelijke richting, dat Mozes, de dienaar van de HEERE, hun gegeven heeft.

JOZUA 18:6-7

Deze stammen moesten dus elk drie mannen sturen. Er zouden dus eenentwintig landmeters het land in gaan. Ze zouden een soort algemene beschrijving maken van de aantrekkelijke gebieden, van hoe het land erbij lag, hoe het terrein eruitzag. Die beschrijving moesten ze meebrengen, zodat ze het land in zeven delen konden verdelen. Maar niemand wist welk deel een stam zou krijgen. Niemand kon zeggen dat er ten gunste van een bepaalde stam was gesjoemeld, want elk van de stammen had daar evenveel vertegenwoordigers die dat werk deden.

Maar zodra het land op een kaart in zeven stukken was verdeeld, zouden ze het lot werpen om te zien welke stam welk stuk zou krijgen. Zo werd het aan God overgelaten om te beslissen hoe het verdeeld zou worden, en niet aan de mens. Niemand kon erover klagen dat Jozua iemand had voorgetrokken door juist die persoon het beste land te geven. Niemand kon klagen, behalve bij God.

Dus vers 8:

Toen maakten die mannen zich gereed en gingen op weg. En Jozua gebod hun die op weg gingen om het land te beschrijven: Ga, trek door het land en beschrijf het. Kom dan weer bij mij terug, dan zal ik voor u hier in Silo het lot werpen voor het aangezicht van de HEERE. De mannen gingen op weg. Zij gingen het land door en beschreven het per stad in zeven delen in een boek rol. Daarna kwamen zij weer terug bij Jozua in het kamp in Silo. Toen wierp Jozua het lot voor hen in Silo, voor het aangezicht van de HEERE. En Jozua verdeelde daar voor de Israëlieten het land, volgens hun afdelingen.

JOZUA 18:8-10

9

Gods leiding door het lot

En natuurlijk worden die zeven toewijzingen meteen in het volgende hoofdstuk en daarna besproken. We gaan niet in op de bijzonderheden van de steden enzovoort die aan elke stam worden gegeven. Want eerlijk gezegd zijn die steden voor het grootste

deel niet belangrijk genoeg om er lang bij stil te staan. Maar het volstaat om te zeggen dat de stamgebieden door God werden bepaald, door het werpen van het lot. En de Bijbel zegt inderdaad in Spreuken 16:33:

Het lot wordt in de schoot geworpen, maar elke beslissing komt van de HEERE.

SPREUKEN 16:33

[Vertalersnoot: de spreker noemt vers 32, maar haalt vers 33 aan.]

Dus God maakte Zijn wil bekend door het werpen van het lot. We weten dat Hij dat opnieuw deed toen Jona aan boord van het schip was en de zeelieden het lot wierpen om te zien wie verantwoordelijk was voor de storm. En het lot viel op Jona. En de apostelen hadden zoveel vertrouwen in deze methode om de wil van God te achterhalen, dat ze twee kandidaten kozen om de plaats te vervullen die Judas had achtergelaten. En ze kozen tussen die kandidaten door het lot te werpen. Ze erkenden dus dat God door dit middel soeverein werkte.

En zo wordt het land van Benjamin beschreven in vers 11 tot het einde van dit hoofdstuk. Ze waren een kleine stam; ze grensden aan Juda. En zoals ik al zei, deelden ze Jeruzalem met Juda. Jeruzalem lag op de grens. Geen van beide kon Jeruzalem echter lange tijd daadwerkelijk veroveren, maar het lag in hun grondgebied. En we hebben hier in wezen dezelfde soort beschrijvingen van grenzen en steden enzovoort als in de eerdere beschrijvingen van het land van Juda en Efraïm, en trouwens ook van Ruben en Gad en Manasse.

10

De overige erfdelen en Jozua's eigen stad

We komen bij hoofdstuk 19. In de eerste negen verzen wordt het land van het erfdeel van Simeon beschreven, dat eigenlijk helemaal geen afzonderlijk land was. Simeon had een klein deel binnen de grenzen van Juda. En Simeon leek er hier echt bekaaid vanaf te zijn gekomen, want ze kregen niet echt eigen land, maar alleen delen van het land van Juda. Maar dat is deels een oordeel over hen. Want Levi en Simeon waren in

de dagen van Jakob degenen die die bloedige overval op Sichem uitvoerden en de hele mannelijke bevolking vermoordden, uit persoonlijke wraak. Dat was iets heel slechts om te doen, en dat zei Jakob ook. Hij strafte hen niet zo streng als hij had moeten doen, maar hij zei wel dat ze over Israël verspreid zouden worden. Ze zouden eigenlijk geen erfdeel hebben.

We hebben steeds weer gelezen dat Levi geen erfdeel aan land had. Maar dat komt doordat ze zich later, in de dagen van Mozes, hebben gerehabiliteerd door Gods kant te kiezen bij het voorval met het gouden kalf. En omdat Levi in dat geval Gods kant koos, beloofde Hij dat zij de priesters zouden zijn. Hoewel ze dus geen erfdeel aan land krijgen, hebben ze het voorrecht God te dienen. Simeon heeft zich op geen enkel moment gerehabiliteerd, dus zij vallen nog steeds onder de vloek vanwege die bloedige daad die ze in de dagen van Jakob hebben gepleegd. En daarom krijgen ze een heel klein erfdeel. Het is maar een klein gedeelte van wat binnen de grenzen van Juda ligt.

Vervolgens gaan de verzen 10 tot en met 16 over het land, het gebied dat aan Zebulon werd gegeven. Hier worden een aantal steden genoemd. Niet dat we ons met die lijst hoeven bezig te houden. Het land van Issaschar staat in hoofdstuk 19, de verzen 17 tot en met 23. Op dezelfde manier worden de grenzen en steden enzovoort van het land van Aser genoemd in de verzen 24 tot en met 31. Dan heb je in de verzen 32 tot en met 39 het land dat aan Naftali werd gegeven. En ten slotte het land dat aan de stam Dan werd gegeven, in de verzen 40 tot en met 48.

Dit gedeelte eindigt met een bespreking van Jozua's eigen erfdeel. Hij behoorde tot de stam Efraïm, maar hij stelde zijn eigen belang op de laatste plaats. Hij is degene die al het land verdeelt. Hij zorgt ervoor dat iedereen zijn deel heeft voordat hij het zijne neemt. En hoewel Efraïm al eerder een deel had ontvangen, bepaalde hij, als lid van die stam, pas wat zijn eigen land of zijn eigen erfdeel zou zijn nadat alle andere stammen aan de beurt waren geweest.

In vers 49 staat:

Toen zij gereed waren met het in erfelijk bezit verdelen van het land, wat zijn grenzen betreft, gaven de Israëlieten aan Jozua, de zoon van Nun, een erfelijk bezit in hun midden. Op bevel van de HEERE gaven zij hem de stad waar hij om vroeg, Timnath-Serah, in het bergland van Efraïm. Vervolgens herbouwde hij die stad en ging er wonen. Dit is het erfelijk bezit dat Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de familiehoofden van de stammen, door het lot aan de Israëlieten als erfelijk bezit toewezen, in Silo, voor het aangezicht van de HEERE, bij de ingang van de tent van ontmoeting. Zo voltooiden zij de verdeling van het land.

JOZUA 19:49-51

11

Vrijsteden beschermen tegen de bloedwreker

Alles is verdeeld, maar we moeten nog vrijsteden en steden voor de Levieten aanwijzen. De Levieten zullen een bepaald aantal steden krijgen. En voor de vrijsteden moet een bepaald aantal steden worden afgezonderd. Er komen drie vrijsteden aan elke kant van de Jordaan. Waar ze voor dienen enzovoort, wordt hier natuurlijk opnieuw beschreven. Er zijn een aantal plaatsen in de Pentateuch, die we niet samen hebben bestudeerd, waar vrijwel dezelfde informatie wordt gegeven. Alleen krijgen we deze keer de namen van alle zes de steden. In de dagen van Mozes werden drie van de steden aan de oostkant van de Jordaan aangewezen. Maar nu het westen is veroverd, kunnen ze ook de drie steden in het westen aanwijzen.

Hoofdstuk 20:

Verder sprak de HEERE tot Jozua: Spreek tot de Israëlieten en zeg: Wijs voor uzelf de vrijsteden aan waarover Ik door de dienst van Mozes met u gesproken heb, zodat iemand die een doodslag heeft begaan, die iemand zonder opzet, niet met voorbedachten rade, om het leven heeft gebracht, daarheen kan vluchten, opdat ze voor u tot een toevlucht zijn tegen de bloedwreker.

JOZUA 20:1-3

De bloedwreker was over het algemeen de naaste verwant van de overledene. Dit was voordat er reguliere politiekorpsen en gevangenissen en dat soort dingen waren. Er gold gewoon de afspraak: als je gedood wordt, komt je broer je op de moordenaar wreken. Tenminste, als je vermoord wordt. De gedachte is dus dat als een man iemand vermoordt, hij ter dood moet worden gebracht. En men gaat ervan uit dat zijn naaste verwant de aangewezen persoon is om de terechtstelling uit te voeren. Zijn broer, of het naaste familielid dat dit voor hem kan doen, om hem te wreken.

Maar als het overlijden een ongeluk was, zou de bloedwreker de dood toch kunnen willen wreken. Hij zou zelfs kunnen betwijfelen of het wel een ongeluk was. In de wet wordt zelfs een voorbeeld gegeven:

— bijvoorbeeld iemand die met zijn naaste het bos ingaat om hout te hakken, en hij maakt met zijn hand een zwaai met de bijl om een boom om te hakken, en het ijzer schiet van de steel en treft zijn naaste, zodat die sterft — die zal naar een van die steden vluchten en in leven blijven.

DEUTERONOMIUM 19:5

Dat is duidelijk onopzettelijk. Dat is dood door schuld. Het ging wel om het doden van een onschuldige persoon. Daarom was er sprake van schuld. Maar omdat het onopzettelijk was, werd het niet beschouwd als iets waarop de doodstraf stond. Dus iemand die onopzettelijk een ander had gedood, kon naar een vrijstad vluchten om te

voorkomen dat hij door de bloedwreker van het slachtoffer werd gedood. En die steden lagen in het noorden, het zuiden en het midden van elk van de gebieden aan de oostkant en de westkant van de Jordaan. Daardoor kon over het algemeen iedereen er zonder al te veel moeite een bereiken. Als een man merkte dat hij per ongeluk iemand had gedood, moest hij naar de vrijstad vluchten. Daar zou blijkbaar een rechtbank zijn om zijn zaak te behandelen. Als de rechtbank daar oordeelde dat hij schuldig was, zouden ze hem uit de vrijstad zetten. Dan kon hij door de bloedwreker worden gedood. Maar als hij als onschuldig werd beschouwd, moest hij in de vrijstad blijven. En de bloedwreker mocht hem daar niet komen halen.

Hij zou de rest van zijn leven in die stad moeten blijven wonen, of de rest van het leven van de hogepriester. Ook de dood van de hogepriester zou een einde maken aan zijn verblijf daar, en dan mocht hij vertrekken. De bloedwreker mocht hem dan niet meer doden. Als hij dat wel deed, zou de bloedwreker een moordenaar zijn en zou hij moeten sterven. Zo werden deze onopzettelijke gevallen van doodslag dus behandeld.

Het is interessant dat hij toch tot de vrijstad beperkt blijft, ook al was het volkomen onopzettelijk. Maar wanneer de hogepriester sterft, wordt hij vrijgelaten. Misschien is dat bedoeld als een beeld van de dood van Christus, onze Hogepriester, die ons bevrijdt uit onze opsluiting of onze gebondenheid vanwege onze schuld aan onze zonde. Ik weet niet zeker of dat de bedoeling is, maar het lijkt heel goed mogelijk.

Dus Hij zei:

Wijs voor jezelf vrijsteden aan, Vers 3:

12

Doodslag, opzet en het proces in de vrijstad

zodat iemand die een doodslag heeft begaan, die iemand zonder opzet, niet met voorbedachten rade, om het leven heeft gebracht, daarheen kan vluchten, opdat ze voor u tot een toevlucht zijn tegen de bloedwreker. Als hij naar een van die steden vlucht, moet hij bij de ingang van de stadspoort gaan staan en zijn woorden spreken ten aanhoren van de oudsten van die stad. Vervolgens moeten zij hem bij zich in de stad opnemen en hem een plaats geven, zodat hij bij hen kan wonen. En als de bloedwreker hem achtervolgt, mogen zij hem die de doodslag begaan heeft, niet in zijn hand overleveren, omdat hij zijn naaste niet met voorbedachten rade doodgeslagen heeft, en hem tevoren niet haatte.

JOZUA 20:3-5

Het gaat dus eigenlijk om de haat. De vraag is, denk ik: was het een haatmisdrijf? Het onderscheid tussen een haatmisdrijf en een misdrijf zonder haat. Jezus zei:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult niet doden; en: Wie doodt, zal door de rechtbank schuldig bevonden worden. Maar Ik zeg u: Al wie ten onrechte boos is op zijn broeder, zal schuldig bevonden worden door de rechtbank. En al wie tegen zijn broeder zegt: Raka! zal schuldig bevonden worden door de Raad; maar al wie zegt: Dwaas! die zal schuldig bevonden worden tot het helse vuur.

MATTHEÛS 5:21-22

Dan is dat in bepaalde opzichten vergelijkbaar met moord. En in 1 Johannes staat:

Ieder die zijn broeder haat, is een moordenaar; en u weet dat geen moordenaar het eeuwige leven blijvend in zich heeft.

1 JOHANNES 3:15

God kijkt dus heel sterk naar wat er in het hart leeft. Iemand die zijn broeder niet haatte en niet van plan was hem te doden, ook al vergiet hij zijn bloed: dat kan niet over het hoofd worden gezien, maar hij is niet in dezelfde mate schuldig.

Er staat dus:

Dan moet hij in die stad blijven wonen, totdat hij terecht zal staan voor de gemeenschap, totdat de hogepriester die er in die dagen zijn zal, sterft. Daarna mag hij die de doodslag begaan heeft, terugkeren en weer naar zijn stad gaan, en naar zijn huis, naar de stad waaruit hij gevlucht was. Toen zonderden zij af: Kedes in Galilea, in het bergland van Naftali; Sichem, in het bergland van Efraïm; en Kirjath-Arba, dat is Hebron, in het bergland van Juda.

JOZUA 20:6-7

Kedes ligt in Galilea, in het noorden. Sichem ligt in het middengedeelte, in het gebied van Efraïm. Dan ligt in het zuiden Hebron, in het land van Juda.

En aan de overzijde van de Jordaan, ten oosten van Jericho, bestemden zij tot vrijsteden: Bezer, in de woestijn, op de hoogvlakte, van de stam Ruben; Ramoth in Gilead, van de stam Gad; en Golan in Basan, van de stam Manasse. Dit zijn de steden die aangewezen zijn voor al de Israëlieten en voor de vreemdeling die te midden van hen verblijft, zodat iedereen die zonder opzet iemand om het leven brengt, daarheen kan vluchten, zodat hij niet door de hand van de bloedwreker hoeft te sterven, totdat hij voor de gemeenschap terecht gestaan heeft.

JOZUA 20:8-9

Hij zou dus een eerlijk proces krijgen, en als hij onschuldig was, bleef hij daar tot de dood van de hogepriester of tot zijn eigen dood. Maar als de hogepriester toevallig eerder stierf dan hij, mocht hij vrij vertrekken en zou hem geen kwaad worden aangedaan.

13

Steden en weidegronden voor de Levieten

Nu hebben we in dit volgende hoofdstuk een lijst van de steden van de Levieten, en dat waren er heel wat. Het is net als met sommige van die andere hoofdstukken die we vluchtig hebben doorgenomen of waarvan we de bijzonderheden zelfs hebben overgeslagen, omdat er alleen maar een opsomming van steden staat. Het is dus niet zo dat het ons veel oplevert als we alleen maar de lijst lezen.

Er staat wel:

Toen kwamen de familiehoofden van de Levieten bij Eleazar, de priester, bij Jozua, de zoon van Nun, en bij de familiehoofden van de stammen van de Israëlieten, en zij spraken tot hen in Silo, in het land Kanaän: De HEERE heeft door de dienst van Mozes geboden ons steden te geven om in te wonen en hun weidegronden voor ons vee. Daarom gaven de Israëlieten van hun erfelijk bezit, op bevel van de HEERE, deze steden met hun weidegronden aan de Levieten. Toen kwam het lot uit op de geslachten van de Kahathieten. Voor de nakomelingen van Aäron, de priester, uit de Levieten, waren er door het lot van de stam Juda, van de stam Simeon en van de stam Benjamin dertien steden.

JOZUA 21:1-4

Je herinnert je dat de Levieten in drie geslachten waren verdeeld, omdat Levi, de man zelf, drie zonen had. Kehath was er daar één van, en zo hebben we de Kehathieten die van hem afstammen. Dan was er Merari, en de laatste was Gerson. Zo hebben we dus de Kehathieten, de Merarieten en de Gersonieten. Het zijn allemaal verschillende takken van de Levitische familie, van de Levieten. Er staat:

Het lot viel op de families van de Kehathieten en de nakomelingen van de priester Aäron, die bij de Levieten hoorden, kregen door loting dertien steden uit het gebied van de stam Juda, de stam Simeon en de stam Benjamin.

Dat wil zeggen, deze steden lagen binnen het stamgebied van andere stammen. De steden werden aan de Levieten gegeven, maar niet helemaal, want er woonden ook anderen bij hen in de steden die geen Levieten waren. Maar er was ook een strook grond buiten de muren van deze steden die tot de gemeenschappelijke gronden van de steden behoorde en die ook naar de Levieten ging. Dus het vee dat ze hadden en alle bezittingen die ze moesten opslaan, konden ze buiten de stadsmuren houden. Ze hoefden die niet mee naar binnen te nemen.

Er staat:

Aan de overgebleven nakomelingen van Kahath vielen door het lot tien steden toe van de geslachten van de stam Efraïm, van de stam Dan en van de halve stam Manasse.

JOZUA 21:5

Vers 6:

Aan de nakomelingen van Gerson vielen door het lot dertien steden toe van de geslachten van de stam Issaschar, van de stam Aser, van de stam Naftali en van de halve stam Manasse, in Basan. Aan de nakomelingen van Merari, naar hun geslachten, vielen twaalf steden toe van de stam Ruben, van de stam Gad en van de stam Zebulon. Zo gaven de Israëlieten door het lot deze steden met hun weidegronden aan de Levieten, zoals de HEERE door de dienst van Mozes geboden had. Verder gaven zij van de stam van de nakomelingen van Juda en van de stam van de nakomelingen van Simeon deze steden, die men bij name noemde.

JOZUA 21:6-9

maar we zullen die niet per se voorlezen. Ze worden hier inderdaad bij naam genoemd, maar we gaan hun namen niet voorlezen.

We gaan dit eigenlijk overslaan zonder er veel commentaar op te geven. Terwijl ik de tekst verder doorloop, zie ik tot aan het einde niets in het bijzonder waar commentaar op nodig is. Dus zodra je weet welke al die Levietensteden zijn en je de vrijsteden hebt, is dat eigenlijk alles. We zijn klaar.

14

God heeft zijn landbelofte vervuld

Aan het einde van hoofdstuk 21, vers 43 tot en met 45, staat:

Zo gaf de HEERE aan Israël heel het land dat Hij gezworen had hun vaders te geven. Zij namen het in bezit en woonden erin. En de HEERE gaf hun rondom rust, overeenkomstig alles wat Hij hun vaders gezworen had. Niemand van al hun vijanden kon tegenover hen standhouden. Al hun vijanden gaf de HEERE in hun hand. Van al de goede woorden die de HEERE tot het huis van Israël gesproken had, is er niet één woord on vervuld gebleven: alles is uitgekomen.

JOZUA 21:43-45

Ze namen dus het land in bezit, maar zoals we weten verdreven ze niet alle vijanden uit elke plaats, uit elke stad.

Er staat dus dat hun vijanden niet tegen hen standhielden. Als dat betekent dat ze hun geen weerstand konden bieden, dan is dat natuurlijk niet helemaal het geval. Er is ons al verteld dat sommige Kanaänieten hun konden beletten hun gebieden in te nemen. Maar ze konden hun niet beletten het land als geheel in te nemen, met inbegrip van het gebied rondom hun steden. Ze konden het land niet verdedigen tegen de inval van de Israëlieten, hoewel ze in sommige gevallen een klein stukje, een ommuurde stad, konden behouden als een plaats die nog niet gevallen was.

Je herinnert je dat de afspraak was dat de stammen die land aan de andere kant van de Jordaan in bezit namen, de legers van Israël zouden aanvoeren. Ze moesten zich samen met hun broeders aan gevaar blootstellen terwijl ze de westelijke gebieden veroverden. Daarna zouden ze terugkeren naar hun gezinnen die ze hadden achtergelaten en hun vee dat ze aan de oostkant van de Jordaan hadden achtergelaten.

Dus nu lezen we over hun terugkeer. Die zal de aanleiding vormen voor een verhaal in dit volgende hoofdstuk dat tot wat onenigheid leidt, eigenlijk tot een kleine crisis. Maar gelukkig wordt die zonder strijd opgelost.

Er staat:

15

De oostelijke stammen mogen naar huis

Toen riep Jozua de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse bijeen, en hij zei tegen hen: Wat u betreft, u hebt alles in acht genomen wat Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft, en u hebt in alles wat ik u geboden heb naar mijn stem geluisterd. U hebt deze lange tijd uw broeders niet verlaten, tot op deze dag, en u hebt de voorschriften met betrekking tot het gebod van de HEERE, uw God, in acht genomen. Nu heeft de HEERE, uw God, uw broeders echter rust gegeven, zoals Hij hun toegezegd had. Keer daarom nu terug, en ga naar uw tenten, naar het land dat uw bezit is, dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u gegeven heeft aan de overzijde van de Jordaan. Alleen, neem zeer nauwlettend de geboden en de wet in acht die Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft, namelijk dat u de HEERE, uw God, liefhebt, in al Zijn wegen gaat, Zijn geboden in acht neemt, zich aan Hem vasthoudt, en dat u Hem dient met heel uw hart en met heel uw ziel. Zo zegende Jozua hen en liet hen gaan, en zij gingen naar hun tenten. Want aan de helft van de stam Manasse had Mozes erfelijk bezit gegeven in Basan. Maar aan de andere helft ervan gaf Jozua erfelijk bezit bij hun broeders, aan deze zijde van de Jordaan, aan de west zijde. En bovendien, toen Jozua hen naar hun tenten liet trekken, en hen zegende, zei hij tegen hen: Keer terug naar uw tenten met veel rijkdom en met zeer veel vee, met zilver, met goud, met koper, met ijzer en met zeer veel kleren. Deel de buit van uw vijanden met uw broeders.

JOZUA 22:1-8

Zo keerden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse terug, en gingen bij de Israëlieten vandaan, van Silo, dat in het land Kanaän ligt, om naar het land Gilead te gaan, naar het land dat hun bezit was, dat zij als bezit verworven hadden op het bevel van de HEERE door de dienst van Mozes.

JOZUA 22:9

16

Een altaar aan de Jordaan veroorzaakt onrust

Ze zijn teruggegaan naar hun gezinnen, maar nu richten ze een altaar op dat problemen veroorzaakt, wrijving. Er staat:

Toen zij in het gebied van de Jordaan kwamen dat nog in het land Kanaän ligt, bouwden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse daar een altaar aan de Jordaan, een altaar groot om te zien.

JOZUA 22:10

Het is onduidelijk. Je zou denken dat ze dit altaar in hun eigen gebied ten oosten van de Jordaan zouden hebben gebouwd. Maar er staat dat ze het blijkbaar bouwden voordat ze de Jordaan overstaken, voordat ze vertrokken, ten westen van de Jordaan in het land Kanaän. Ze bouwden een altaar en dat veroorzaakte enige onenigheid. Waarom ze het daar bouwden in plaats van aan de andere kant, waar ze woonden, weten we niet. En de Israëlieten wisten niet eens waarom ze überhaupt een altaar

bouwden. Ze horen immers hun offers te komen brengen in Silo, bij de tabernakel, en niet op geïmproviseerde altaren op een zelfgekozen plek. Dat veroorzaakte het probleem.

Daarna hoorden de Israëlieten zeggen: Zie, de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse hebben een altaar gebouwd, tegenover het land Kanaän, in het gebied van de Jordaan, aan de zijde van de Israëlieten. Toen de Israëlieten dit hoorden, kwam heel de gemeenschap van de Israëlieten in Silo bijeen om met een leger tegen hen ten strijde te trekken.

JOZUA 22:11-12

Toen stuurden de Israëlieten Pinehas, de zoon van Eleazar, de priester, naar de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en naar de halve stam Manasse, in het land Gilead, en tien leiders met hem, van elke familie één leider, uit al de stammen van Israël. Ieder van hen was hoofd van hun familie van de duizenden van Israël.

JOZUA 22:13-14

17

De beschuldiging van ontrouw aan God

Toen zij bij de nakomelingen van Ruben, bij de nakomelingen van Gad en bij de halve stam Manasse kwamen, in het land Gilead, spraken zij met hen: Zo spreekt heel de gemeenschap van de HEERE: Wat is dat voor trouwbreuk die u gepleegd hebt tegen de God van Israël, door u heden van achter de HEERE af te keren, omdat u een altaar voor uzelf gebouwd hebt om heden tegen de HEERE in opstand te komen? Was de ongerechtigheid van Peor, waarvan wij ons tot op deze dag niet gereinigd hebben, voor ons nog niet genoeg, hoewel daardoor de plaag in de gemeenschap van de HEERE kwam?

JOZUA 22:15-17

Dat was Baäl-Peor, waar het voorval met Bileam plaatsvond.

Ú keert zich heden van achter de HEERE af. Als ú heden in opstand komt tegen de HEERE, zal het gebeuren dat Hij morgen zeer toornig zal zijn op heel de gemeenschap van Israël.

JOZUA 22:18

Zoals ze merkten toen alleen Achan al zondigde: de hele gemeente leed eronder. Als tweeënhalve stam in opstand komt, hoeveel te meer zal dat Gods toorn dan opwekken tegen het hele volk?

Maar als het land dat u in bezit hebt, onrein is, steek dan over naar het land dat het bezit van de HEERE is, waar de tabernakel van de HEERE staat, en verwerf bezit in ons midden. Kom echter niet in opstand tegen de HEERE, en kom ook niet in opstand tegen ons door een altaar voor uzelf te bouwen, anders dan het altaar van de HEERE, onze God.

JOZUA 22:19

Waar het hier om gaat, is dat ze allemaal naar de tabernakel horen te gaan voor de aanbidding. Waarom bouwen jullie een ander heiligdom, een altaar? Hij zei: als jullie willen, kunnen jullie je bedenken en hierheen komen om samen met ons een erfdeel te krijgen aan de westkant van de Jordaan, als het vanaf waar jullie wonen te ver is om naar de tabernakel te gaan. In plaats van een andere godsdienst te beginnen, kunnen jullie hierheen komen en bij ons wonen, zoals jullie vanaf het begin al hadden kunnen doen. Dat is wat ze zeggen.

Heeft Achan, de zoon van Zerah, geen trouwbreuk gepleegd met wat door de ban gewijd was, en kwam er niet een grote toorn over heel de gemeenschap van Israël? En die man stierf in zijn ongerechtigheid niet alleen!

JOZUA 22:20

Dat wil zeggen: niet alleen zijn gezin, maar ook zesendertig Israëlieten kwamen daardoor om.

18

Het altaar als getuige van verbondenheid

Toen antwoordden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse, en zij spraken tot de hoofden van de duizenden van Israël: De God der goden, de HEERE, de God der goden, de HEERE, Hij weet het; Israël zelf zal het ook weten! Als het door opstandigheid of door trouwbreuk tegen de HEERE is, behoud ons heden dan niet. Als wij voor onszelf een altaar gebouwd hebben om ons van achter de HEERE af te keren, of om brandoffer en graanoffer daarop te brengen, of om daarop dankoffers te brengen, dan mag de HEERE Zelf rekenschap eisen!

JOZUA 22:21-23

Wat ze zeggen is: 'We waren helemaal niet van plan dit altaar te gebruiken. Dit was alleen een gedenkteken. We weten dat we er geen offers op mogen brengen, en dat zijn we ook nooit van plan geweest. We hebben dit om een andere reden gebouwd dan jullie denken.' Er staat:

Wij zweren dat wij dit uit bezorgdheid gedaan hebben, namelijk vanwege deze zaak: Morgen zouden uw kinderen tegen onze kinderen kunnen zeggen: Wat hebt u met de HEERE, de God van Israël, te maken? De HEERE heeft immers de Jordaan als grens gesteld tussen ons en u, nakomelingen van Ruben en nakomelingen van Gad. U hebt geen deel aan de HEERE. Zo zouden uw kinderen onze kinderen doen ophouden de HEERE te vrezen. Toen zeiden wij: Laten wij toch het volgende voor ons doen: een altaar bouwen, niet voor brandoffer, en niet voor slachtoffer, maar laat het een getuige zijn tussen ons en u, en tussen de generaties na ons, opdat wij de dienst van de HEERE voor Zijn aangezicht zouden verrichten met onze brandoffers, met onze slachtoffers en met onze dankoffers, en uw kinderen morgen niet tegen onze kinderen zouden zeggen: U hebt geen deel aan de HEERE. Daarop zeiden wij: Als het gebeurt dat zij morgen zo tegen ons en tegen de generaties na ons spreken, dan zullen wij zeggen: Kijk naar het evenbeeld van het altaar van de HEERE dat onze vaders gemaakt hebben, niet voor brandoffer, ook niet voor slachtoffer, maar het is een getuige tussen ons en u. Er is bij ons geen sprake van dat wij in opstand komen tegen de HEERE, of dat wij ons heden van achter de HEERE afkeren door een altaar voor brandoffer, graanoffer of slachtoffer te bouwen, naast het altaar van de HEERE, onze God, dat voor Zijn tabernakel staat.

JOZUA 22:24-29

19

Het misverstand bijgelegd, oorlog voorkomen

Het is maar goed dat ze eerst een afvaardiging stuurden om navraag te doen, in plaats van oorlog tegen die lui te voeren. Het was een misverstand. Het was waarschijnlijk onverstandig van die lui om een altaar te bouwen zonder hun bedoelingen uit te leggen. Als je in die tijd een altaar bouwde, was dat natuurlijk meestal bedoeld om er offers op te brengen. Het was heel redelijk dat de stammen in het westen aannamen dat dit bedoeld was als een alternatief altaar voor dat in Silo. Maar dat bleek niet zo te zijn. Het is in zekere zin een nogal dom idee. De tweeënhalve stam die dit deed, dacht niet erg goed na of communiceerde niet erg goed. Hoe dan ook, er had een oorlog kunnen uitbreken, maar die werd afgewend doordat ze tenminste met elkaar communiceerden en duidelijk kregen hoe het zat.

Toen de priester Pinehas en de leiders van de gemeenschap en de hoofden van de duizenden van Israël die bij hem waren, de woorden gehoord hadden die de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Manasse gesproken hadden, was het goed in hun ogen. En Pinehas, de zoon van de priester Eleazar, zei tegen de nakomelingen van Ruben, tegen de nakomelingen van Gad en tegen de nakomelingen van Manasse: Vandaag weten wij dat de HEERE in ons midden is, omdat u deze trouwbreuk tegen de HEERE niet hebt gepleegd. Zo hebt u de Israëlieten gered uit de hand van de HEERE.

JOZUA 22:30-31

Dat wil zeggen, ze zullen niet door God geoordeeld hoeven te worden.

Daarop keerde Pinehas, de zoon van de priester Eleazar, terug met de leiders van de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad, uit het land Gilead naar het land Kanaän, naar de Israëlieten; en zij brachten verslag aan hen uit. Dat verslag was goed in de ogen van de Israëlieten, en de Israëlieten loofden God en zeiden dat zij niet meer met een leger tegen hen ten strijde zouden trekken om het land waarin de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad woonden, te gronde te richten. En de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad noemden dat altaar: Laat het een getuige zijn tussen ons dat de HEERE God is.

JOZUA 22:32-34

Blijkbaar redeneerden deze mensen dat de rivier de Jordaan een natuurlijke grens vormde. Daardoor zouden latere generaties degenen in het oosten en degenen in het westen gemakkelijk als twee verschillende volken gaan beschouwen. Omdat degenen in het westen beslist de meerderheid van Israël vormden en de tabernakel daar hadden, zouden ze aannemen dat de westelijke stammen degenen waren die werkelijk Jahweh aanbaden. En degenen die door de rivier van hen gescheiden waren, moesten dan wel een soort heidenen zijn.

Dus bouwden ze daar aan de oever dit altaar om ervan te getuigen dat ze nog steeds voet aan de grond hadden in dat gebied. Ze bouwden het in Kanaän voordat ze naar huis gingen, naar de overkant, maar het was hun altaar. Het was hun project. Ze bouwden het als een getuigenis dat ze dezelfde godsdienst aanhingen en dezelfde God aanbaden als de stammen aan de westkant. Dat was blijkbaar wat ze met dat altaar wilden overbrengen, al zou het dat zonder uitleg natuurlijk niet overbrengen. Gelukkig kregen ze de kans om uitleg te geven voordat ze weer een oorlog aan hun hoofd hadden.

De laatste twee hoofdstukken van Jozua zijn de afscheidstoespraken van Jozua. De Pentateuch eindigt met Mozes die enkele laatste toespraken houdt. Daarin herinnert hij hen aan hun geschiedenis en spoort hij hen aan om in de toekomst trouw te zijn aan de Heere. Zo eindigt Jozua op dezelfde manier, waarbij hij soortgelijke toespraken houdt.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Jozua 16:1-2
- Jozua 16:2-4
- Jozua 16:5-6
- Jozua 16:7-9
- Jozua 16:10
- Jozua 17:1
- Jozua 17:2
- Jozua 17:3
- Jozua 17:4-7
- Jozua 17:11
- Jozua 17:12
- Mattheüs 13:58
- Markus 6:5
- Markus 6:6
- Jozua 17:14-18
- Jozua 18:1
- Jozua 18:2-3
- Jozua 18:4-5
- Jozua 18:6-7
- Jozua 18:8-10
- Spreuken 16:33
- Jozua 19:49-51
- Jozua 20:1-3
- Deuteronomium 19:5

- Jozua 20:3-5
- Mattheüs 5:21-22
- 1 Johannes 3:15
- Jozua 20:6-7
- Jozua 20:8-9
- Jozua 21:1-4
- Jozua 21:5
- Jozua 21:6-9
- Jozua 21:43-45
- Jozua 22:1-8
- Jozua 22:9
- Jozua 22:10
- Jozua 22:11-12
- Jozua 22:13-14
- Jozua 22:15-17
- Jozua 22:18
- Jozua 22:19
- Jozua 22:20
- Jozua 22:21-23
- Jozua 22:24-29
- Jozua 22:30-31
- Jozua 22:32-34

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.